

Medvěda vábily k řece nepřehledné a nepřeborné porosty malinových keřů - malina, pochoutka nad všechny jiné! Posadil se do zákoutí, kde se to ze všech stran pestřilo strbouly plodů, a uveleben na bobku, česal a žvýkal. Pak mohl zajíst ostružinami, nabízelo se jich tam dosti, velkých a šťavnatých, v bohatých třapcích.

Avšak nejen maliny a černice ho táhly nad řeku. Měl spadeno ještě na něco jiného. V okraji hustého křoví stál silný buk, starý děda, který se před dvěma třemi staletími chlubíval mohutnou rozložitou korunou, nesenou silnými kořeny a štíhlým kmenem. Zub času ohlodal korunu, ohryzal horní polovinu kmene a nechal jen pokroucené kořání a na něm spodek širokánského pně, zbytek zašlé slávy. Věru zbytek a chatrný, neboť peň byl veskrze kotlavý. Ale buk ani v tomto stavu sešlosti nepřestal sloužit světu. Nabídl své prostranné nitro národu včel a ten si v něm vybudoval sídliště.

Pravopis, zvuková stránka slova

1. Vysvětlete interpunkci v následujících spojeních.

- malina, pochoutka nad všechny jiné
- Posadil se do zákoutí, kde se to ze všech stran pestřilo strbouly plodů, a uveleben na bobku, česal a žvýkal.
- V okraji hustého křoví stál silný buk, starý děda, který se před dvěma třemi staletími chlubíval mohutnou rozložitou korunou, nesenou silnými kořeny a štíhlým kmenem.

2. Přepište foneticky následující věty. Vyznačte i přízvuky, popřípadě rázy.

Medvěda vábily k řece nepřehledné a nepřeborné porosty malinových keřů.

Nabídl své prostranné nitro národu včel a ten si v něm vybudoval sídliště.

3. Ve fonetických slovech [gřece], [fčel] dochází k asimilaci znělosti. Najděte v celém úvodním textu další místa s asimilací znělosti.

4. Popište hlásky ve slovech *keřů* a *malinových* (pozor, slova musejí být foneticky přepsána).

Vzor:

u - samohláska, vysoká, zadní, krátká

p - souhláska, obouretná (*bilabiální*), závěrová, *ražená*, neznělá (vlastnosti psané kurzívou uvádět nemusíte)

Slovní zásoba

1. Najděte přímo v textu synonyma slov:

vábily

ostružiny

ohlodal

peň

táhly

černice

ohryzal

kmen

2. Vysvětlete co nejstručněji, ale výstižně význam slov:

strboul, prostranný, kotlavý

3. Najděte příklady metafory včetně personifikace.

4. Najděte příklad metonymie (synestézie)

5. Najděte výrazy ve vztahu část - celek.

6. Najděte adjektiva charakterizující vlastnosti buku a jeho součástí.

7. Najděte jiná adjektiva vyjadřující vysokou intenzitu vlastnosti.

8. Které významy mohou mít slova:

koruna, kořen, kmen

9. Najděte v etymologickém slovníku, jak vznikla slova:

malina, ostružina, peň, medvěd

Tvoření slov

1. Vypište skupiny slov slovotvorně příbuzných

2. Najděte slovo složené.

3. Napište základová slova ke slovům:

nepřeberné

porost

zákoutí

šťavnatý

zašlý

sešlost

pokroucený

pestřit se

4. Proved'te slovtvornou analýzu slov:

	slovo základové	slovtvorný základ	alternace	slovtvorný formant	slovtvorná kategorie	mutace/ modifikace/ transpozice
křoví						
sešlost						
kořání						
sídlště						
nepřehledný						
pokroucený						
šťavnatý						
vybudovat						

5. Vypište slova tvořená předponou.

6. Proved'te komplexní morfematický rozbor slov:

Rozložitý, pochoutka, nepřeborný, pokroucený

Tvarosloví

1. Rozlište v následujících slovech tvarotvorný základ a tvaroslovný formant/tvaroslovné formanty.

Medvěda
Vábily
Silnými
Vybuoval
Uveleben
Zbytek

2. Vypište substantiva rodu středního a přiřaďte je ke vzoru.

3. Vypište zájmena. Určete jejich druh, pád a napište je v 1. pádě sg.

	druh	pád	tvar 1. pádu sg.

Skladba

1. a) Najděte podmět v každé větě v textu.

Medvěda vábily k řece nepřehledné a nepřeberné porosty malinových keřů - malina, pochoutka nad všechny jiné! Posadil se do zákoutí, kde se to ze všech stran pestřilo strbouly plodů, a uveleben na bobku, česal a žvýkal. Pak mohl zajíst ostružinami, nabízelo se jich tam dosti, velkých a šťavnatých, v bohatých třapcích.

Avšak nejen maliny a černice ho táhly nad řeku. Měl spadeno ještě na něco jiného. V okraji hustého křoví stál silný buk, starý děda, který se před dvěma třemi staletími chlubil mohutnou rozložitou korunou, nesenou silnými kořeny a štíhlým kmenem. Zub času ohlodal korunu, ohryzal horní polovinu kmene a nechal jen pokroucené kořání a na něm spodek širokánského pně, zbytek zašlé slávy. Věru zbytek a chatrný, neboť peň byl veskrze kotlavý. Ale buk ani v tomto stavu sešlosti nepřestal sloužit světu. Nabídl své prostranné nitro národu včel a ten si v něm vybudoval sídliště.

b) V kterých větách je podmět nevyjádřený?

c) Podle kterého výrazu z předchozí věty/předchozího textu poznáte, který výraz by podmět vyjádřil co nejpřesněji.

d) Kterými jinými slovními druhy než substantivy je vyjádřen podmět?

2. V kterých větách/v které větě je podmět vyjádřen jiným než 1. pádem? Dokážete zdůvodnit proč?

3. V kterých větách je přísudek jmenný se sponou nebo slovesný složený?

4. V následujícím odstavci najděte doplňky.

Medvěda vábily k řece nepřehledné a nepřeberné porosty malinových keřů - malina je pochoutka nad všechny jiné! Posadil se do zákoutí, kde se to ze všech stran pestřilo strbouly plodů, a uveleben na bobku, česal a žvýkal. Pak mohl zajíst ostružinami, nabízelo se jich tam dosti, velkých a šťavnatých, v bohatých třapcích.

5. Kterým větným členem jsou tučně vtištěné výrazy?

Posadil se do zákoutí, kde se to **ze všech stran** pestřilo strbouly plodů, a uveleben na bobku, česal a žvýkal. Pak mohl zajíst **ostružinami**, nabízelo se jich tam dosti, **velkých a šťavnatých**, v bohatých třapcích.

Avšak nejen maliny a černice ho táhly nad řeku. Měl spadeno ještě na něco jiného. V okraji hustého křoví stál silný buk, starý **děda**, který se před dvěma třemi staletími chlubil mohutnou rozložitou **korunou**, nesenou silnými kořeny a štíhlým kmenem. Zub času ohlodal korunu, 0 ohryzal horní polovinu kmene a nechal jen pokroucené **kořání** a na něm spodek širokánského pně, zbytek zašlé slávy.

Nabídl své prostranné nitro **národu** včel a ten si v něm vybudoval sídliště.

6. Najděte v textu spojovací výrazy a napište, kterými jsou slovními druhy.

7. Určete počet vět v následujících souvětích.

- Posadil se do zákoutí, kde se to ze všech stran pestřilo strbouly plodů, a uveleben na bobku, česal a žvýkal.
- Pak mohl zajíst ostružinami, nabízelo se jich tam dosti, velkých a šťavnatých, v bohatých třapcích.
- V okraji hustého křoví stál silný buk, starý děda, který se před dvěma třemi staletími chlubíval mohutnou rozložitou korunou, nesenou silnými kořeny a štíhlým kmenem.
- Zub času ohlodal korunu, ohryzal horní polovinu kmene a nechal jen pokroucené kořání a na něm spodek širokánského pně, zbytek zašlé slávy.

8. Určete větné členy a větné vztahy. Zakreslete plošný graf následující věty.

Medvěda vábily k řece nepřehledné a nepřeberné porosty malinových keřů.